

PERIOD MUSIC TRENDS IN SOCIAL MEDIA: THE SAMPLE OF THE 90S TURKISH POP

Dr. Yağmur Eylül DÖNMEZ¹

Abstract

It is observed that communication, which is thought to be one of the important needs of people in the historical process, has evolved into new dimensions with the development of communication technologies, the effects of strengthening communication tools, and especially the communication process with the developing internet network. This evolution allows the transformation of technological developments into communication practices, enabling individuals to take an active position in the process of news production and consumption. Social media, which is called new media, is thought to have the power to distinguish itself from the usual mass media organs with some features, to change and transform communication forms. Today, when the socio-cultural and psycho-social effects of the formation of pages on periodic music movements in social media (instagram, youtube, etc.) and their interest are examined, it is seen that many phenomena are encountered. As a Turkish pop music movement of the 90s, which covers a music period about thirty years ago, we come across popular social media pages, song lists and videos today. Based on the fact that these social media pages have a large audience, which is considered as followers, 22 social media page admins (managers) with an average number of followers ranging from ten thousand to two hundred thousand, and 90 from periodical music movements in social media (instagram, youtube, etc.). The effects of the concept of Turkish pop music in socio-cultural and psycho-social aspects and its effects on attracting attention were investigated.

Keywords: Music, Social Media, Turkish Pop Music, 90's Turkish Pop Music

SOSYAL MECRALARDA İLGI GÖREN DÖNEMSEL MÜZİK AKIMLARI: 90'LAR TÜRKÇE POP ÖRNEKLEMİ

Özet

Tarihsel süreçte insanların önemli ihtiyaçlarından biri olduğu düşünülen haberleşme, iletişim teknolojilerinin gelişimi, güçlenen iletişim araçlarının etkileri ve özellikle gelişen internet ağı ile haberleşme süreci ile yeni boyutlara evrilmiş olduğu gözlemlenmektedir. Yaşanan bu evrilme, teknolojik gelişmelerin iletişim pratiklerine dönüştürebilmesine, bireylerin haber üretim ve tüketim sürecinde etkin bir konuma gelmesine imkan tanımaktadır. Yeni medya olarak adlandırılan sosyal medyanın, alışıla gelen kitle iletişim organlarından bazı özellikleriyle ayrılabilme, iletişim şekillerini değiştirebilme ve dönüştürme gücüne sahip olduğu düşünülmektedir. Günümüzde sosyal mecralarda (instagram, youtube vs.) dönemsel müzik akımları üzerine sayfa oluşumları ve ilgi görmesinin sosyo-kültürel ve psiko-sosyal yönlerden etkileri incelendiğinde birçok olgu ile karşılaşılma olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak otuz yıl öncesi bir müzik dönemini kapsamakta olan 90'lar Türkçe pop müzik akımı, günümüzde popüler sosyal medya sayfaları, şarkı listeleri ve videoları olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sosyal medya sayfalarının ciddi oranlarda takipçi olarak nitelendirilen izleyici kitlesi bulunmakta olduğu olgusundan hareketle, takipçi sayıları ortalama on bin ile iki yüz bin aralığında değişen 22 sosyal medya sayfa adminleri (yöneticileri) ile sosyal mecralarda (instagram, youtube vs.) dönemsel müzik akımlarından 90'lar Türkçe pop müzik kavramının sosyo-kültürel, psiko-sosyal ve ilgi görebilmesindeki etkileri araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Sosyal Medya, Türkçe Pop Müzik, 90'lar Türkçe Pop Müzik

1. PROBLEM DURUMU:

Günümüzde sosyal mecralarda (instagram, youtube vs.) dönemsel müzik akımlarında ilginin olduğu gözlemlenmektedir. Özellikle araştırma sınırlılıkları içerisinde yer almakta olan 90'lar Türkçe pop müzik

¹ Sorumlu yazar email: yagmureyluldonmez@gmail.com / Doi: 10.22252/ijca.1205288

² Bu makale İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Ağustos 2022 tarihinde kabul edilen "1990-2000 Yılları Arası Üretilen Türkçe Pop Müziklerin Yapısal Olarak İncelenmesi ve Değerlendirilmesi" başlıklı doktora tezinin bir bölümünden düzenlenmiştir.

sayfalarının çeşitliliği ve ilgi görmesi bu durumun bir kanıtı olarak karşımıza çıkmaktadır. Yaklaşık olarak otuz yıl öncesi bir müzik dönemini kapsamakta olan 90'lar Türkçe pop müzik akımı günümüzde popüler sosyal medya sayfaları, şarkı listeleri ve videolarını oluşturmaktadır. Bu sosyal medya sayfalarının ise ciddi oranlarda takipçi olarak nitelendirilen izleyici kitlesi bulunmaktadır. Bu durum ise sosyo-kültürel ve psiko-sosyal yönlerden etkileri incelendiğinde bir çok veriyle karşılaşılabileceği olgusunu kuvvetlendirmektedir.

Araştırma kapsamında takipçi sayıları ortalama on bin ile iki yüz bin aralığında değişen 22 sosyal medya sayfa adminleri (yöneticileri) ile görüşme yapılmıştır. Sosyal mecralarda (instagram, youtube vs.) 90'lar Türkçe pop müzik sayfalarının olması ve ilgi görmesinin sosyo-kültürel ve psiko-sosyal yönlerden etkileri problemi altında incelenmesi planlanmıştır.

2. YÖNTEM:

Bu araştırma; günümüz sosyal medya uygulamalarında dönemsel müziklerin görmüş olduğu ilgiyi ve dinleyici kitleler üzerinde yaratmaya çalıştığı etkileri anlamlandırabilmek için "1990-2000 Yılları Arasında Üretilen Türkçe Pop Müziklerin Yapısal Olarak İncelenmesi ve Değerlendirilmesi" başlıklı tezin bir bölümünden düzenlenmiştir. 90'lar pop müzikleri özelinde sosyo-kültürel ve psiko-sosyal işlevlerini irdelemeyi hedeflemektedir.

Araştırma betimsel bir yaklaşım sergilemekte olup; Görgül araştırma yöntemi, durum çalışması ve doküman analizinden istifade edilmektedir. Alan uzmanlarının görüşlerine başvurulması, sosyal medya yöneticileri ile yapılmış olan görüşmelerde verileri inceleme yolu ile toplanmasını gerektiren "Görgül Araştırma Yöntemi" kullanılmıştır (Büyüköztürk, 2001). Durum çalışmasını özgün kılan özellik, belirli bir bağlamdan (ya da birden çok vaka söz konusuysa çok sayıda bağlamdan) kökenini alan çoklu bakış açılarına yer vermesidir. Bu çoklu bakış açıları, çoklu veri toplama yöntemleriyle elde edilebileceği gibi aynı veri toplama aracını kullanarak gözlemlenen şeye dair farklı bakış açılarına sahip insanlardan veri toplayarak da elde edilebilir. Doküman incelemesi, nitel araştırmalarda kendi başına veya görüşme ve gözlemlerle elde edilen verilere destek amacıyla kullanılan bir veri toplama yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Araştırmanın evrenini sosyal mecralarda ilgi gören dönemsel müzik akımları oluşturmaktadır. Örneklemini ise instagram uygulamasında yer alan 90'lar Türkçe pop müzik sayfaları oluşturmaktadır. Instagram uygulamasının seçiminde günümüzde etkin kullanılmakta olan uygulamalardan birinin olması ve tercih edilmesi etkili olmaktadır. Bu uygulama üzerinde 90'lar Türkçe pop müzik üzerine yayın yapan yaklaşık olarak 36 hesap tespit edilmiştir. Farklı yaş, cins ve sosyo-kültürel yaşam seviyelerindeki izleyicilerin beğenisine sunulabilen, takipçi sayısı on bin ile iki yüz bin arasında değişen 22 sosyal medya 90'lar sayfası ile (@80ler90larmagazin, @90esintisi @90lar.muzik, @90lardayim, @90laraskina, @90larbestof, @90lariozledik, @90larefsane, @90lararsivi, @90sklip, @90smuzik, @90s_hit_muzik, @90'lar_doksanlar_muzik, @ahodoksanlar, @aklim90larda, @Cumbus90larda, @doksanlarkaset, @haydi90lara, @nostaljiksarkilar, @retrodoksanlar, @ruhu90lardalkalanlar, @sezenli.yillar) sosyal mecralarda ilgi gören dönemsel müzik akımlarından 90'lar pop müzik üzerine görüşülmüştür.

3.BULGULAR VE YORUM:

3.1. Sosyal Medya Kavramı ve Türkiye'de Popüler Sosyal Medya Uygulamaları

İnternet teknolojilerinin gelişmesi ile birlikte haberleşme alanında birçok yeniliğin meydana gelmiş olduğu görülmektedir. Bu yenilikler arasında bireylerin içerik (haber, bilgi, eğlence vs.) üreticisi olması ve bununla birlikte sosyal medya ağlarını aktif olarak kullanması dikkat çekmektedir. Yeni medya ortamının sunmuş olduğu hız, interaktif özellikler, ücretsiz ulaşılabilir içerikler, RTÜK gibi kurumsal denetimlerden bağımsız olma gibi özellikleri sebebiyle sosyal medya araçlarının tercih edilebilirliği arttırmış olabileceği düşünülmektedir. Binark (2014), geleneksel medyadan farklı bir şekilde yeni medyanın, sayısal medyayı, internet ağlarını ve sosyal iletişim medyasını nitelendirmek için kullanılmakta olduğunu ve yeni medya kavramının, iletişim becerilerimizi artıran cihazların, teknolojik imkânlar kullanılarak oluşturulan içerik ve pratiklerin etrafında şekillenen sosyal düzen ve örgütlenmeleri olarak tanımlamaktadır.

Yeni medya olarak tanımlanan Facebook, Twitter, Instagram, Youtube gibi araçlar küresel etkileşimleri de etki alanına dahil eden bir sistem olarak dünya üzerinde yeni bir anlayışı ortaya çıkartmıştır. Bu anlamda içinde birçok yeniliği barındıran yeni medyadaki yenilik mesajdan ziyade, mesajın paylaşılmasını sağlayan ortamın yeniliklerinden kaynaklanmaktadır (Öztürk, 2015). Bu yeni sistemle, eski toplum hareketlerinin değiştirmekte ve yeni kamusal alanlar doğurmada olduğu görülmektedir (Karagöz, 2013; Babacan, 2014).

Timisi' ye (2003) göre ;yeni medyanın bir diğer yeniliği teknolojilerin iletişim alanında aktif bir şekilde yer alması ve sunulan içeriğin çoklu ortamlar aracılığıyla çeşitlenerek yayımlanmasıdır. Multimedya olarak da isimlendirilen çoklu ortamlar, yeni medyanın çeşitlendiği anlamına gelmektedir. Görüntü, yazı ve ses gibi ortamların bir arada olması bu özelliği meydana getirmektedir (Dilmen, 2007).

Sosyal medya olarak da tanımlanan uygulamalar insanlar arasında fotoğraf, video, metin ve medyaya ilişkin karışık oluşumlar içermekte olduğu görülmektedir. Vural ve Bat, (2010), sosyal medya sanal iletişime yeni bir boyut kazandırmış olup, uygulamalar kullanıcılarının birbirlerini haberdar etmeleri sonucu yaygınlaşmakta olduğunu; online medyanın yeni bir türü olarak sosyal medyada zaman ve mekan sınırlaması olmaksızın kelimeler, görseller, ses dosyaları paylaşılabilenekte olduğunu ifade etmişlerdir.

İnsanları pek çok yönden etkileyen önemli sosyal medya araçları arasında Facebook, Twitter, Bloglar, Youtube ve Instagram vb. örnek göstermek mümkündür. Duggan ve Brenner (2013), sosyal medya araçları arasında Facebook, Twitter ve Instagram en fazla gençler üzerinde etkisini göstermekte olduğunu ileri sürmüştür, bu durumu ise gençlerin sosyal medyayı daha fazla ve yoğun olarak kullanmaları olarak açıklamışlardır. Öztürk'e göre (2015) ise, sosyal ağlar içinde en yaygın kullanıma sahip olan Facebook'tur. Facebook kullanıcılarının amaçlarına göre farklı içerikler sunmaktadır. Diğer birçok sosyal medya aracının da aynı filtrelemeyi sunduğu görülmektedir (Toprak vd. 2009). Twitter, tartışma ortamı olarak nitelendirilen bir vasıfla, başta üniversite öğrencileri olmak üzere sivil toplum kuruluşları, şirketler vb. birçok grup tarafından kullanılmaktadır (Çalışkan ve Mencik, 2015). Instagram ise, kullanıcıların mobil anlık görüntülerini anında görsel olarak çekici görüntülere dönüştürmelerini sağlayan bir mobil uygulama olma özelliğiyle öne çıkmış olduğu görülmektedir. Salomon'a (2013) göre, Instagram akıllı telefonların hızlı bir şekilde benimsenmesiyle birlikte yoğun ilgi gören bir mecra haline geldiğini ifade etmiştir.

Yeni medya ile birlikte aktivizm hareketleri dijital mecralara doğru yönelmiştir. Dijital aktivizmin doğusu olarak nitelendirilen bu durum sosyal ağların kullanım amacında da değişikliğe neden olmaktadır. Karagöz (2013), yeni iletişim aracı olarak sosyal medya demokratikleştiren bir yapı olarak görülmekte olduğunu ifade etmiştir. Beck (2000), Toplumsal değişim ve teknoloji arasındaki ilişkiye bakıldığında çift taraflı bir etkileşim olduğu ifade edilmektedir. Bu ifadeden hareketle sosyal ağların, doğru ve sağlıklı olarak iletişim becerilerini güçlendirmek amacıyla kullanılmasının iletişim kaygısını azaltabileceği düşünülmektedir. Sosyal medya üzerinde yapılan bilgi aktarımının kullanıcılar fayda sağlayabileceği düşünülebilir (Kaya vd, 2015).

3.2 Sosyal Medya'da Müzik ve 90'lar Türkçe Pop Müzik Sayfaları

Günlük hayatta konuşmadan iletişime girmek çok mümkün değilken sosyal medya kullanıcılarının yeni bir iletişim tarzı oluşturarak, bazen simgelerle, bazen görseller, bazen doğrudan anlaştıkları sosyal medya araçları yeni bir kültür oluşumu başlatmış oldukları görülmektedir. Sosyal medya araçlarının bu yönüyle 'Kitle kültürü' kavramıyla örtüşen bazı noktaları oluşmakta olduğu düşünülmektedir. Mora'ya (2008) göre, sanayileşme, kentleşme, modernleşme süreçlerine bağlı olarak gelişen ve kitle toplumlarına özgü olan kitle kültürü, modernleşme sürecini tamamlamış toplumlarda, folk kültürden popüler kültüre ve sonuçta da kitle kültürüne geçiş aşamalarını takip eden ve buna bağlı olarak post modern kültür, tüketim kültürü, enformasyon kültürü kavramları ile kültürde çoğulcu bir süreç olarak ifade edilmektedir. Müzikte, edebiyatta, giyimde, beslenmede, yaşamın hemen her alanında geniş yığınların anlık tüketimine elverişli bir özellik taşıyan kitle kültürünü, büyük sermayenin endüstriyel ortamlarda ürettiği tek tip, kolay tüketilen, sürekli yeni ve farklı olma özelliği taşıması beklenen, tüketicisine geçici tatminler sunan ve kitle iletişim araçları tarafından biçimlenen enformasyona dayalı bir kültür olarak tanımlanmaktadır. Gülbahar (2010) ise; sosyal ağlar sayesinde insanlar arasındaki küresel bağlantıda yeni bir dönemin başlamış olduğunu, düşüncelerin ve yeniliklerin, hızlı bir biçimde yayılmakta olduğunu savunmuştur.

Sosyal medya vasıtasıyla yayılmakta olan akımlardan müzik kültürü ve müzikal dönemlerinde etkilenmiş olduğunu söylemek mümkündür. Gerek dünyada müzik akımları gerekse Türkiye'deki müzik akımları üzerine bir çok etkileşim sayfaları açılmış ve kitlelerce ilgi görmekte olduğu gözlemlenmiştir. Bu akımlardan biri olan Yaklaşık olarak otuz yıl öncesi bir müzik dönemini kapsamakta olan 90'lar Türkçe pop müzik akımı olarak günümüzde popüler sosyal medya sayfaları, şarkı listeleri ve videoları karşımıza çıkmaktadır. Bu sosyal medya sayfalarının ise ciddi oranlarda takipçi olarak nitelendirilen izleyici kitlesi bulunmaktadır.

Farklı yaş, cins ve sosyo-kültürel yaşam seviyelerindeki izleyicilerin beğenisine sunulabilen takipçi sayısı on bin ile iki yüz bin arasında değişkenlik gösterebilen bu hesaplarda dönemin müzik videolarının paylaşımlarının yanı sıra şarkıcılar ve şarkıları hakkında bilgiler, dönemin öne çıkan dergi-gazete gibi yazılı arşivlerinin paylaşımı ve

dönemin ilgi çeken diğer unsurlarının paylaşılmakta olduğu ve günümüzde bu sayfaların olması ve ilgi görmesinin sosyo-kültürel ve psiko-sosyal yönlerden etkileri incelendiğinde bir çok olgu ile karşılaşılmakta olduğu görülmektedir.

Araştırma kapsamında görüşme yapılmış olan 22 sosyal medya 90'lar Türkçe pop müzik sayfalarına (@80ler90larmagazin, @90esintisi @90lar.muzik, @90lardayim, @90laraskina, @90larbestof, @90lariozledik, @90larefsane, @90lararsivi, @90sklip, @90smuzik, @90s_hit_muzik, @90'lar_doksanlar_muzik, @ahodoksanlar, @aklim90larda, @Cumbus90larda, @doksanlarkaset, @hadi90lara, @nostaljiksarkilar, @retrodoksanlar, @ruhu90lardalkalanlar, @sezenli.yillar) 90'lar Türkçe pop müzik üzerine sayfa açma isteklerinin veya yönelimlerinin sebeplerinin neler olduğu, 90'lar Türkçe pop müziğin kendileri ve takipçileri için neyi ifade etmekte olduğu, Günümüzde sosyal mecralarda 1990-2000 yılları arası üretilmiş Türkçe pop müziğin kitlelerin hâlâ ilgisini çekebildiği düşüncesinde olup olmadıkları ve günümüzde kitleleri etkisi altına alabiliyorsa sebeplerin neler olabileceği soruları yöneltilmiştir.

"Retrodoksanlar" sayfa yöneticisi Murat Ercan yapılmış olan kişisel görüşmede 90'lar Türkçe üzerine sayfa açma isteklerinin veya yönelimlerinin sebeplerinin neler olduğunu şu sözlerle ifade etmiştir;

"İstagramın bu kadar yaygınlaşmasıyla müzik, insanlara daha kolay ulaşıyor oldu. Çocukluğumda tanık olduğum o güzel ve bir çoğu unutulmaya yüz tutmuş şarkıları ve dönemin iyi sanatçıları gün yüzüne çıkarmaktı amacım. Diğer hesaplara bakınca genelde en popüler sanatçıları ve en bilinen şarkılarını paylaştıklarını gördüm. "Retrodoksanlar" hesabında popüler şarkılar ve sanatçılar haricinde unutulmaya yüz tutmuş isim ve şarkıları paylaşmaya ağırlık veriyorum. Ayrıca dönemin önemli isimlerinin doğum ve ölüm yıldönümlerini de birer şarkılarıyla hatırlatmaya özen gösteriyorum. Bu da çok belirleyici ve ayırt edici oldu diyebilirim." (Ercan, Kişisel Görüşme, 05.03.2021)

"90larkaset" hesabı yöneticisi 90'lar dönemine damgasını vurduğunu düşündüğü Türkçe pop müzik bestelerinden yeni neslin de haberi olması ve bu güzel şarkılardan mahrum kalınmaması üzerinde açmış olduğunu belirtmiştir (90larkaset, Kişisel Görüşme, 25.01.2022)

"90lararsivi" sayfası 90'lar Türkçe pop müzik üzerine bir sayfa açma sebeplerini şu sözlerle ifade etmiştir,

"İstagramın 90'lar Türkçe pop müzik bana göre Türkiye'de ve dünyada en kaliteli, üretken ve şatafatlı müzik dönemi idi. Tabiki o dönemin çocukluğunda yetişmiş olmamın da önemli bir payı olduğu kanaatindeyim. Bu efsane dönemi tüm kuşaklara hatırlatabilmek maksadıyla bu sayfayı açtım diyebilirim" (90lararsivi, Kişisel Görüşme, 02.01.2022)

"90larbestof" sayfa yöneticisi Aykut Çalışkan ise 90'lar Türkçe müzik üzerine bir sayfa açma yönelimini,

"90'lar Türkçe pop müzik üzerine sayfa açma nedenim ilk olarak o dönemin müziklerine tamamen hakim olmam, iyi bir dinleyici olmam, hayatımı ve işimi yansıtmak olarak tanımlayabilirim. İşimi yansıtmak konusunu açacak olursam 90'lar konsepti ve müziklerine yer verdiğim bir mekana sahibim ve hem işimle hem de sosyal medya aracılığıyla doksanları paylaşma imkanı bulduğum için yaptığım işi seviyorum." şeklinde açıklamıştır (Çalışkan, Kişisel Görüşme, 20.02.2021).

"aklim90larda" sayfa yöneticisi 90'lar Türkçe müzik üzerine sayfa açma sebeplerini doksanlar müziğini çok sevdiğini ve kendisi gibi seven insanlarla müzik paylaşımları ile ortak bir noktada buluşabilmek için açtığını ifade etmiş ve bu anlamda 90'lar Türkçe pop müziğin önemli birleştirme gücü olduğuna inandığını ifade etmiştir (aklim90larda, Kişisel Görüşme, 22.01.2022).

"90lardayim" sayfa yöneticisi, günümüzde yapılmakta olan müziklerde bir kısır döngü olduğunu düşünmesi, 90'lar pop müziğini bu yönüyle hatırlatmak ve bugün nasıl bir müzikten mahrum olduğumuzu gösterebilmek adına böyle bir sayfa açmış olduğunu belirtmektedir. Ek olarak zamana inat 90'lar müziğinde olmaya, kalmaya, yaşamaya çalışma arzusunu ve aynı zamanda çocukluğuna dönebilme isteği olarak ifade etmiştir (90lardayim, Kişisel Görüşme, 28.02.2021).

"90esintisi" sayfa yöneticisi ise, Türkçe pop müzik üzerine bir sayfa açma sebeplerini şu sözlerle ifade etmiştir;

"90'lar benim çocukluğum. O yıllarda bırakmış olduğum çocukluğun masumiyetini unutmamak ve benimle aynı hislere sahip insanlara müzik yoluyla ulaşabilme, bir kitle oluşturabilmek için bu hesabı açmak istedim. Bu sayfada benim çocukluğum var, ve günümün büyük bir çoğunluğunda kendimi buraya saklanırken buluyorum." (90esintisi, Kişisel Görüşme, 09.01.2022).

“90laraskina” sayfası yöneticilerinden Sinem Gurn, hesabı Gölge mahlaslı arkadaşıyla beraber yönettiklerini; 90’lar Türkçe pop müzik aşkı, maziye özleyen ve değer veren insanlarla buluşmayı istedikleri için kurmuş oldukları ve hayal ettikleri şeyleri gerçekleştirerek kendileri gibi maziye özleyen ve değerini bilen bir grupla birlikte olmaktan çok mutlu olduklarını ifade etmiştir (Gurn, Kişisel Görüşme,01.03.2021).

“80ler90larmagazin” sayfa yöneticisi Cengiz Bağrıyanık, sayfa aracılığıyla zaman yolculuğu yapmaya çalışmakta olduğunu ve her bir paylaşımında takipçilerini bambaşka anılara götürmekte olduğuna inanmaktadır (Bağrıyanık, Kişisel Görüşme, 01.03.2021). “cumbus90larda” sayfa yöneticisi ise, kendisini 90’lar gençliği olarak tanımlayarak ve o dönemde var olan müzik ilgisini bir sosyal medya hesap yönetimine evrilmiş olduğunu ifade etmektedir (Barış Varlık, Kişisel Görüşme,01.03.2021).

“Nostaljiksarkılar”, “90sklip”, “90smuzik”, “ruhu90larda”, “ahodoksanlar” ve “90lari_ozledik” hesapları sevdikleri ve hala dinlemekten keyif almış oldukları 90’lar Türkçe pop şarkılarını insanlarla paylaşmak arzusuyla açmış olduklarını söylemişlerdir. En büyük amaçlarının; bilen insanlara şarkıları hatırlatma, bu dönemde yaşama imkanı olmamış nesle ise böylesine güzel şarkıların var olduğunu bildirme ve gösterme çabası olduğunu dile getirmişlerdir.

90’lar yapısından daha farklı olarak Sezen Aksu şarkıları üzerine paylaşımlar yapmakta olan “sezenli.sarkılar” hesabı yöneticisi Süleyman Karakaya ise böyle bir hesap açma nedenlerini şu şekilde açıklamaktadır;

“Aslında sayfamız, doksanlar ruhunu aktarmaktan çok, Sezen Aksu’nun Türk Pop müziğine kattığı ve halen katmakta olduğu değerli eserlerini hem gençlik rüzgarları estirmiş olduğu kişilerle hem de yeni nesle göstermek amacıyla açılmıştır. Türk pop müziğinin yarısını Sezen Aksu oluşturuyor desem sanırım abartıyor olmam. Özellikle doksanlı yıllarda Sezen Aksu’nun okul niteliği taşımakta olduğunu, unutulmayacak eserler, yorumlar ve ellerini uzattığı vokalistleri ve diğer solistlerin onun kaynağından beslenerek yorumculuk vasfını kazanmış oldukları kanaatindeyim.” (Karakaya, Kişisel Görüşme, 09.03.2021).

Sosyal medya yöneticilerine 1990-2000 yılları arası üretilmiş olan Türkçe pop müziklerin kendileri ve takipçileri için neyi ifade etmekte olduğu sorusuna verilmiş olan cevaplar ise şu şekilde karşımıza çıkmaktadır.

“80ler90larmagazin” yöneticisi,

“90’lar ve müzik olarak ilk söyleyebileceğim insanların şarkılara eşlik edebilmeleri idi. Nakaratlar dillere dolanırdı. Belki sözler biraz basitti ama dinlerken eğlenebiliyorduk. Hem çabuk da tüketmezdik. Aylarca senelerce devam ederdi etkisi. Şimdiki jenerasyona baktığımda çok sevdiklerini söyledikleri bir eseri bir haftada bile tüketip unutabiliyorlar. Sadece 90’lar Türkçe pop müzik değil aslında seksenler ve diğerleri. Geçen zaman şimdi ile kıyaslandığında aslında ‘ne kadar da mutluymuşuz’ dediğimiz zamanlar. Müzik ve arşivlenen videolar sayesinde sanki zaman makinesinde o döneme gidiyor gibiyiz. Dönemleri yaşamayanlar bile dinlerken ve izlerken gerçekten etkileniyorlar.” (Bağrıyanık, Kişisel Görüşme, 01.03.2021).

“haydi90lara” yöneticisi; doksanlar Türkçe pop müziğinin her bir söz ögesinin ve her bir tınısının efsaneleşmiş olduğunu, ruhunun 90’larda ve müziklerinde kaldığını, 90’lar kafası olarak adlandırılabilir bir moda sahip olduğunu, kendisinin ve takipçilerinin de bu ruha sahip olduğunu, müziklerin duygu ve heyecanının döneme götürebilme gücünden söz ederek, bu duyguyu anımsayabilmek isteyenler için “haydi90lara” diyerek duygularını ifade etmiştir. (haydi90lara, Kişisel Görüşme, 23.01.2022).

“nostaljiksarkılar” yöneticisi,

“Nostaljik müzik aslında içerisinde pek çok duyguyu barındırıyor. Sevinç, neşe, eskiye özlem ve dahası. Bazense her devirde yıldız olan değerler gibi ayakta tutan hala güzel müziklerin gelebileceğinin teminatı gibi. Mesela bir Sezen Aksu, bir Ajda Pekkan, doksanların yıldızları Tarkan, Mustafa Sandal. Her dönemde izleri var onları her dönemde yıldız olarak görebiliyoruz. Böyle sayabilecek örnekler var. Özlem hissini müzikal anlamda azalttıklarını düşünüyorum. Tabi müziklerle beraber anılarını özleyen insanlar için bir şey söyleyemeyeceğim.” (Çetin, Kişisel Görüşme, 08.03.2021).

“90esintisi” hesabı,

“90’lar Türkçe pop müziği, seksenli yılların baskın kapalılığından kurtularak müziğin özgürleştiği fakat bir o kadar samimiyet hissine sahiptir. Her şeyden özgünlük söz konusu. Şarkı sözlerinin her ne kadar dönemde ticari amaçlarla yazılmış olduğu düşünülse de anılardan çıkma olduğunu şuan çok daha iyi görebiliyoruz. Yine günümüzle kıyasladığımızda müziklerin sanki bir ev ortamı sıcaklığında hazırlanmış olduğunu da söyleyebilirim. Dönemdeki teknoloji müziği ve duyguları boğmamıştır.” (90esintisi, Kişisel Görüşme, 09.01.2022).

“90larbestof” yöneticisi,

“Doksanlar Türkçe pop müzik yaşanmışlığı ve samimiyeti ifade ediyor. Hem sosyal medyada hem de kafeye gelen ağırlamış olduğum pek çok misafirime yapmış olduğum sohbetler sonucunda bu cevabı rahatlıkla söylüyorum. Türkiye de doksanlar gerçekten farklıydı. Siyaset sanki daha geri plandaydı, ekonomik koşullar daha iyiydi. İnsanların samimiyetlerini koruduğu, çocukların sokaklarda mutlulukla koşup oynadıkları, Abone şarkısıyla dans ettikleri. Doksanlarda tüm şartlar mutlulukla ilerlerken müziğinin de dönemi yansıması çok tabii. Geçmişe dönülüp bakıldığında müziklerle birlikte bu anılar canlanıyor.” (Çalışkan, Kişisel Görüşme, 20.02.2021).

“aklim90larda” hesap yöneticisi ise müziği için kaliteli söz ve beste olarak tanımlayarak, 90’lar Türkçe pop müziğin Türk müzik tarihinde zirve yaşadığını, üretim yoğunluğunun ve bestelerin kalitesinin üst seviyede olduğunu ve bir çok ismin bu dönemde önemli çalışmalar yapmış olduğu kadar, bir çok ismin de bu dönemde kendini gösterebilme şansına kavuştuğunu ifade etmiştir (aklim90larda Kişisel Görüşme, 23.01.2022).

“sezenli.yillar” yöneticisi,

“Doksanlar, Türk pop müziğinin her daim altın çağı olarak nitelendirilir. Şuan piyasada o dönemden kalan nadir sanatçılarımız var maalesef. Ancak şuan belki üretim çalışması içerisinde olmasalar bile dönemde öyle çalışmalara imza atmış ismi ve şarkıları unutulmayan sayısızca solist sayabilirim. Üzerinden 25-30 yıl geçmiş lakin melodisi halen kulağımıza dokunuşu gizli bir hazine gibi bir çok eser kalmıştır.” (Karakaya, Kişisel Görüşme, 09.03.2021).

“90lari_ozledik” yöneticisi,

“90’lar pop müziğinin benim için ve takipçilerimle olan etkileşimler sonucu ne ifade ettiğini açıklarsam; çocukluğumuz, kimsenin kimseye tepeden bakmadığı, komşuluğun, arkadaşlığın, dostluğun, kardeşliğin ve sevgililiğin samimiyetle yaşanmış olduğu yılların kanıtıdır. Günümüzdeki gibi herkesin elinde telefon fotoğraf çekmezdi, bilgisayar ve internet her evde bu kadar yaygın değildi. Sanki müzikler olmasa o dönemi kanıtlayamayacakmışız gibi birşey hissediyorum bu yüzden.” (Bark, Kişisel Görüşme, 08.03.2021).

“90sklip” yöneticisi,

“90’lar Türkçe pop müzik benim için ne ifade ediyor şeklinde bir cevaplama yerine sayfayı takip eden yaklaşık 163 bin kişi için ne ifade etmekte olduğunu açıklamaya çalışayım. Öncelikle o dönemi yaşamış insanlar için bence özlem duygusunu ifade ediyor. Anıların hafızalarda canlı tutuyor sanki müzikler ve insanlar o yıllara olan özlere şarkılarda gidermeye çalışıyor. Genç nesil içinse şaşkınlık diyebilirim. Şarkıların bir çoğu cover olarak tekrar tekrar çalındığı için genel olarak müziğe aşinalar diyebilirim ancak, 90’lar döneminde üretilmiş olmasına ve önceki kuşakların zihninde bu denli kalıcı izler bırakmış olmasına şaşkınlıkla bakıyorlar. Hak veriyorum bu şaşkınlıklarına; belki bir on yıl sonra onların bu şekilde hatırlayacakları müzikleri çok sınırlı olacak belki de hiç olmayacak.” (90sklip, Kişisel Görüşme, 08.03.2021).

“doksanlarkaset” sayfa yöneticisi doksanlar pop müziğin sadece hareketli şarkılarının değil slow şarkılarının da döneme damgasını vurmuş olduğunu ifade etmektedir. Hala bu şarkıların yoğun istek aldığını ve paylaşımların büyük izlenme rakamlarını örnek göstererek 90’lar Türkçe pop müziğin sadece kendisi için değil, herkes için bitmeyecek müzikal dönem olarak belirtmektedir (doksanlarkaset, Kişisel Görüşme, 25.01.2022).

“90lardayim” yöneticisi,

“90’lar Türkçe pop müzik benim için süre gelmiş olduğu 10 yıl boyunca tüm ezberleri bozmuş bir müziktir. Söz, beste, yorum, şarkıcı ve duygu zenginliği açısından bugün müziğin gerisinde olduğumuzu düşünüyorum. 90’lar pop müzik müziğin efsaneleştiği, radyo ve televizyonla hayatın merkezinde olduğu

bir dönemdir. Ancak yaşınız kaç olursa olsun bana göre doksanlı yılların enerjisi 'çocukluk hissi' dir. Bu çocuksu ve masumane duruş, ritimlere ve ezgilere yansımış sanki. Ben 90'lar dönemini yaşamış her insanın o döneme ait herhangi bir Türkçe pop müzik dinlediğinde kendi içlerinde uzak bir yolculuğa veya masalsı diyarlara dalıp gideceklerini düşünüyorum. Bu sebeple doksanlar ve Türkçe pop müziği büyüldür ve tüm zamanların ötesindedir." (90lardayım, Kişisel Görüşme, 28.02.2021).

"retrodoksanlar" yöneticisi,

"90'lar müziği denilince ilk olarak çocukluk yılları ve bazı anlara şahitlik eden şarkılar geliyor aklıma. 80'li yıllardan yorgun çıkmış bir toplumun renkli yıllarla buluşması demektir 90'lı yıllar. Arabesk kültüründen sıyrılıp daha popüler bir müzikle tanışan Türk toplumu, her geçen gün yeni bir pop müzik yıldızıyla tanışıyor ve söylendiğinde akılda kalan sözleriyle her sabah yeni bir şarkıya şahitlik ediyordu. Okulda, işte, mahallede oynarken sürekli olarak hatırlanması kolay olan bu şarkıların konuşulduğunu görüyorduk. Kısaca, saflığın ve mutluluğun sembolüydü 90'ların müziği." (Ercan, Kişisel Görüşme, 05.03.2021)

"90s_hit_muzik" yöneticisi, 90'lı yılların kendisi için çocukluk ve ergenlik yılları olduğunu, hayatının en güzel, en heyecanlı ve kendisini keşfettiği yılları olarak ifade ederken; o dönemin müzikleriyle bu evreleri yaşayabilmenin çok anlamlı olduğunu belirtmiştir. İlk aşkı, sevinç ve hüzünleri iliklere kadar hissettiren bir büyüü olduğunu dile getirmiştir (90s_hit_muzik, Kişisel Görüşme, 02.02.2021).

"90laraskina" yöneticisi 1990-2000 yılları arası üretilmiş olan Türkçe pop müziklerin kendileri ve takipçileri için neyi ifade etmekte olduğu sorusuna tek kelimeyle özlem cevabını verirken; "cumbus90larda" sayfa yöneticisi yaşanmışlık cevabını vermiştir (Gurn, Varlık, Kişisel Görüşme, 01.03.2021).

3.4 Sosyal Medya'da 90'lar Türkçe Pop Müzik Sayfalarının izler ve dinler kitle üzerindeki etkileri

Türkiye'nin yaşadığı Günümüzde sosyal mecralarda 1990-2000 yılları arası Türkçe pop müziğin kitleleri hâlâ ilgisini çekebildiği düşüncesinde olup olmadıkları ve günümüzde kitleleri etkisi altına alabiliyorsa sebepleri neler olabileceği sorusuna ise yöneticiler şu yanıtları vermişlerdir;

"90laraskina" yöneticisi,

"90'ların günümüzde kesinlikle etkisi var. Sevdik, sevildik, aşk acısı da çektik şarkılarla. Kısacası 90'ların bütün şarkılarında kocaman bir geçmiş var. Şarkılarla insanlar arasında güçlü bir bağ. Bunu paylaşım içerisinde olan grubumuzdan anlayabiliyorum. Takipçi sayımız 50 bine yakın. Ayrıca günümüzde cover şarkılar ile 90'lı yılların şarkılarını takip eden, diğer şarkıları da merak edip dinleyen gençler de var. Bu çok anlamlı bence." (Gurn, Kişisel Görüşme, 01.03.2021).

"80ler90larmagazin" yöneticisi,

"Yonca Evcimik yakından tanıdığım arkadaşım. O doksanların hep büyüü olduğunu söyler ve etkisinin hep devam ettiğini. Hatta Yonca; 'Yonca bizi 90'lara götür bir daha geri getirme' isimli bir turneye başlamıştı pandemi öncesi. Bu turnenin bir çok konserinde yer aldım. İnsanlardaki heyecanı görmeliydiniz. 90'lar çok başka ve sanıyorum sonsuza dek insanlardaki bu sempatisini kaybetmeyecek." (Bağrıyanık, Kişisel Görüşme, 01.03.2021).

"90lari_ozledik" yöneticisi,

"Günümüzde kitlelerin hâlâ 90'lar müziğinden etkilendiğini evet düşünüyorum. Gerek sosyal medya da gerekse gerçek yaşamda etkileriyle sıkça karşılaşıyorum. O zamanlarda sadece müziği iyi olarak değerlendirme değil, bu işin peşinden aşkla koşan şarkıcılar, üreten besteleyen insanları da bir arada barındırması sebebiyle günümüzde de etkileri devam etmekte. Ayrıca hayatı o dönem aralığında tecrübe ederek geçirmiş, daha basit tabirle sokakta toza toprağa değerek oyun oynamış, mutlu günleri geçirmiş çocukluğunu, gençlik anılarını yaşamış insanların özlem duygusu da müziğin hala bu denli ilgi görüyor olmasına bir sebep olarak görüyorum. Özlem bu kadar yoğun olmasa nostalji veya 90'lar bünyesi altında insanlar kafeler açmazdı ve ilgi görmezdi. İnsanlar anılarını tazelemek için böyle mekanları tercih etmezdi diye düşünüyorum." (Bark, Kişisel Görüşme, 08.03.2021).

"90larbestof" yöneticisi,

“Günümüzde doksanlar müziği kesinlikle unutulmadı ve insanları hala etkiliyor. Yine kendimden örnek vereyim. İlgi olmasaydı doksanlar konseptli bir mekan işletemezdim. İnsanlar gelip anılarını tazeliyor. O dönemin ruhunu kasetlerini, şarkıcı posterlerini, müzikleri dinleyerek eski günlerini anımsıyor. En hoşuma giden ise, bir anne, babanın evladıyla gelip sıcak bir çayı paylaşırken anılarını anlatması. Biz böyle bir çocukluk yaşadık, böyle bir gençlik, belki bir şarkıyla aşık olduğunu, arkadaşlık veya okul anılarını paylaşıyor. Çok kıymetli şeyler bunlar.”(Çalışkan, Kişisel Görüşme, 20.02.2021).

“sezenli.yillar” yöneticisi,

“Günümüzde doksanlar Türkçe pop müziğin pek gençleri etkisi altına almış olduğunu düşünmüyorum. Ama çocukluğunu, gençliğini o dönem içerisinde yaşamış kişileri her daim etkileyeceğini düşünüyorum. Ve doksanlar dönemi gibi bir dönemin yaşanabileceğine inanmıyorum. Türkiye’de her dönemde müzik kültürü kendine has özelliklerde ve o anı yansıtmakta.” (Karakaya, Kişisel Görüşme, 09.03.2021).

“90larefsane” yöneticisi, Günümüzde kitlelerin hâlâ 90’lar müziğinden etkilendiğine inanmakta olduğunu ifade ederek, başlangıçta hobi amaçlı açmış olduğu hesabının elli bine yakın bir ulaşmış olduğunu ve takipçileriyle 90’lar şarkılarını takipçileriyle paylaşmasının mutluluk verici ve müthiş bir şey olarak ifade etmektedir (90larefsane, Kişisel Görüşme, 23.01, 2022).

“90s_hit_muzik” yöneticisi,

“90’lar müziğinin tabii ki bu dönemi ve sosyal medyayı etkilediğini düşünüyorum. Takipçi oranımız bunu kanıtıyor (185 bin). O dönemdeki güfte ve bestekarların hissederek ve yaşayarak bu şarkıları ürettiklerine inanıyorum. Günümüzde bu duygu yoğunluğunun maalesef olmadığını ve sadece maddi kazanç amaçlı üretildiğine inanıyorum. Bu inancımı iki şekilde kanıtlayabilirim. Birincisi günümüz müziklerinde yeterli üretim sağlanamadığı için 90’lar şarkılarını cover’lıyorlar. İkincisi ise günümüzde gerçekten 90’lı yıllar gibi üretimler olsaydı, insanlar şuan 90’lar pop müzik sayfalarına bu denli ilgi göstermezlerdi.” (90s_hit_muzik, Kişisel Görüşme, 02.02.2021).

“retrodoksanlar” yöneticisi,

“Kesinlikle etkilendiğini düşünüyorum. 90’lı yıllar biteli neredeyse 30 yıl olmasına karşın hem modada hem de müzikte 90’lara bir dönüş olduğunun hepimiz farkındayız. Günümüz popçularının üretim sorunu yaşayıp o dönemin şarkılarını yeniden aranje ederek bu güne adapte etmeye çalıştıklarını görüyoruz. Giyimde de yüksek bel blue jean örneğini verebiliriz en basitinden. Güneş gözlükleri, kot ceketler, ayakkabılar vb. 90’lı yıllarda üretilenlerin birebir aynısı neredeyse. Kitleler halinde o yıllara bir dönüş var ve bunun tamamen o renkli ve mutlu yılları özlemekten olduğunu düşünüyorum. En az bir 10 yıl daha etkisini sürdüreceği aşikâr. 2000’lere geçişle birlikte her şeyin yapaylaşması ve teknolojik hale gelmesiyle insanlar daha organik yaşamayı özlediler çünkü.” (Ercan, Kişisel Görüşme, 05.03.2021).

“90lardayim” yöneticisi,

“Evet düşünüyorum. Ve bu etki o kadar hızlı oldu ki, insanlar yaşamış oldukları bu dönemi bir kez daha yaşamak için yanıp tutuşuyorlar adeta. İnsanlar o günleri çok özliyor ve özlemlerini günümüzde şarkılarla dindiriyor. Şarkılar aracılığıyla doksanlı yılları bir nevi ‘-miş gibi’ yaşamış oluyorlar.” (90lardayim, Kişisel Görüşme, 28.02.2021).

“aklim90larda” hesabı ise 90’larda üretilmiş pop müziklere ilginin artarak devam etmekte olduğunu, cover şarkıların ilginin artmasındaki en önemli etmenlerden biri olduğunu belirterek, gençlerin de ilgi duymakta olduğunu ifade etmiştir (aklim90larda, Kişisel Görüşme, 23.01.2022).

“90lararsivi yönetici” yöneticisi,

“Günümüz müzik dünyasını biraz yakından takip ettiğimiz zaman müziğin takip edilmekte olduğu kitle iletişim araçlarının başında sosyal mecraların olduğunu görebilirsiniz. Tabii ki bu durum 90’lar Türkçe pop müzik için de geçerli. Döneme ait pek çok video paylaşımları söz konusu. Ek olarak yine 90’larda popüler olmuş şarkıların coverları yapılarak albüm/single (tekli) çalışma yapan şarkıcı olduğunu görebilirsiniz.” (90lararsivi, Kişisel Görüşme, 02.01.2022).

“nostaljiksarkilar” yöneticisi, Günümüzde kitlelerin hâlâ 90’lar müziğinden etkilendiğini düşünmektedir. Bu durumu sadece kendi sayfasıyla değil, kendisi gibi 90’lar Türkçe pop müzik tarzında sosyal medya sayfaları

oldukça var olduğunu ve hepsinin de belli bir ilgi görmekte olduğunu belirtmiştir (Çetin, Kişisel Görüşme, 08.03.2021).

“cumbus90larda” yöneticisi, bu sorunun cevabını tam olarak veremeyeceğini ancak 90’lar gençliğinin hala etkilenmekte olduğunu ifade etmiştir. Bu durumu ise kendisine gelmekte olan mesajlardan ve etkileşimlerden görebilmekte olduğunu söylemiştir. (Varlık, Kişisel Görüşme,01.03.2021). “90sklip” yöneticisi ise, 90’lar pop müziğin günümüzde kitleleri ve takipçileri etkilemekte olduğunu, bunu takipçi sayısı ve videoların izlenme oranından da kolayca anlamanın mümkün olduğunu belirtmektedir (90sklip, Kişisel Görüşme, 08.03.2021).

“ahodoksanlar” sayfa yöneticisi günümüzde 90’lar Türkçe pop müziğin sosyal mecralarda ilgi görmesini şu sözlerle ifade etmektedir;

“90’lı yıllar “Y” kuşağı için çocukluk yıllarıdır. Bu jenerasyon bilgisayar ve internetle 2000’li yıllar içerisinde tanıştı ve çocukluğunda sadece TV ve sürekli müzik kanallarını izleyerek geçirdi. Bu anılarını günümüzde de sosyal mecralarda hatırlıyor ve yeni jenerasyonlara da aktarıyor. Bunun kanıtı olarak Televizyonlarda doksanlar temalı müzik programlarını, dizilerin içinde yer alan doksanlar müzikleri temaları ve 90’lar dönemindeki bir çok şarkının youtube üzerinden milyonlarca kez dinlendiği, keza instagram üzerinden de dinlenilmekte olduğu bariz şekilde gösterilebilir.” (ahodoksanlar, Kişisel Görüşme, 04.01.2022).

“90esintisi” hesabı ise günümüzde 90’lar Türkçe pop müziğin sosyal mecralarda ilgi görmesini şu sözlerle ifade etmektedir;

“90’lar Türkçe müziğin günümüzde ve sosyal mecralarda kitleleri kesinlikle etkilediğine inanıyorum. Çünkü günümüzde pop müzik piyasasında üretim durdu. Kaliteli bestelenmiş bir şarkı veya söz bulabilmek imkansız gibi. Bu durumun etkisiyle hem pop müzikte cover şarkılarla ve bu şarkıların sosyal medyadaki videoları ile 90’lı yıllara geri dönüşüm olduğu düşünüyorum.” (90esintisi , Kişisel Görüşme, 09.01.2022).

Günümüzde sosyal mecralarda (instagram, youtube vs.) 90’lar Türkçe pop müzik sayfalarının olması ve ilgi görmesinin sosyo-kültürel ve psiko-sosyal yönlerden etkileri alt problemi başlığı altında incelendiğinde sosyal medya site yöneticilerinin, sosyal medya ortamında sayfa açma yönelimlerinin genel olarak paylaşım ve etkileşim kurmak amacıyla açılmış olduğu ve takipçi oranlarına bakıldığında etkin takipçi oranlarına sahip oldukları görülmektedir. Bu durum doksanlar Türkçe pop müziğin belirli kitleleri günümüzde de etkilemekte olduğunun göstergesi olarak karşımıza çıkabilmektedir.

Kitleleri psiko-sosyal ve sosyo-kültürel olarak geçmişe özlem, yaşanmışlık, mutluluk, samimiyet kavramları çerçevesinde toplamakta olduğu saptanmaktadır. Dönemde çocukların ve gençlerin siyasetten daha uzak, sokakta oyun oynama kültürüne yakın olması, teknolojik gelişmelerin günümüzdeki gibi bir hızla olmadan ilerlemesi, ekonomik koşulların orta direk kavramıyla daha iyi olduğu düşünülmesi bireylerde 90’lar döneminin özlenmesine nedenler olarak sayılabilir.

Arabesk müzik sonrasında pop müzik akımının ortaya çıkması, özellikle dönemde çocuk ve genç bireylerin geçirmiş oldukları aile, okul ve arkadaşlık ilişkileri arasında anı olarak yer edinmiş olan nakaratları ezbere bilinen dans edilebilen şarkıların yer alması onların daha mutlulukla dönemi hatırlamalarına sebep olarak gösterilebilir.

Doksanlı yılların çocuk ve gençleri Y kuşağı olarak adlandırılan ve günümüzde orta yaş tanımlamasına giriş yapan bireylerinin müziği olarak tanımlanabilecek 1990-2000 yılları arası Türkçe Pop Müzik geçmiş tüm anıların hatırlanmasında, çocukluk anılarına dönülüp günümüzdeki site kavramlarından ziyade daha mahalle kavramlarının son dönemlerini, dostluk, samimiyet, iyilik ve mutlu anılara dönüş imkanı saylayan bir zaman makinesi gibi etki yaratmış olması yanı sıra sosyal medya vasıtasıyla kendisi gibi o dönemleri özleyen ve arayan insanların bir araya gelerek etkileşim kurabilmesinin sosyal mecralarda 1990-2000 yılları arası üretilmiş Türkçe pop müziğin kitleleri hâlâ ilgisini çekebildiği düşüncesini kuvvetlendirmekte olduğu düşünülmektedir.

4.SONUÇLAR VE ÖNERİLER:

- Günümüzde sosyal mecralarda (instagram, youtube vs.) 90’lar Türkçe pop müzik sayfalarının olması ve ilgi görmesinin sosyo-kültürel ve psiko-sosyal yönlerden etkilerinin değerlendirilmesi yapıldığında, yaklaşık olarak otuz yıl öncesi bir müzik dönemini kapsamakta olan 90’lar Türkçe pop müzik akımı günümüzde yoğun biçimde popüler sosyal medya sayfaları, şarkı listeleri ve videoları olarak karşımıza çıkmakta olduğu

görülmektedir. Bu sosyal medya sayfalarının ise ciddi oranlarda takipçi olarak nitelendirilen izleyici kitlesi bulunmakta olduğu saptanmıştır.

- Araştırma kapsamında, takipçi sayıları on bin ile iki yüz bin aralığındaki 21 sosyal medya sayfa adminleri (yöneticileri) ile yapılmış olan görüşmelerin sonucunda sayfa takipçilerinin psiko-sosyal ve sosyo-kültürel olarak geçmişe özlem, yaşanmışlık, mutluluk, samimiyet kavramları çerçevesinde sayfalarda toplamakta olduğu tespit edilmiştir. Sayfa yöneticileri takipçilerinin düşünceleri ve kendi düşüncelerini ekleyerek dönemde çocukların ve gençlerin siyasetten daha uzak, sokakta oyun oynama kültürüne yakın olması, teknolojik gelişmelerin günümüzdeki gibi bir hızla ilerlememesi, ekonomik koşulların orta direk kavramıyla daha iyi olduğu düşünülmesi bireylerde 90'lar döneminin özlenmesine nedenleri arasında olduğunu ifade etmiştir. Yanı sıra, müzikal anlamda doksanlar arabesk müzik sonrasında pop müzik akımının ortaya çıkması, özellikle dönemde çocuk ve genç bireylerin geçirmiş oldukları aile, okul ve arkadaşlık ilişkileri arasında anı olarak yer edinmiş olan nakaratları ezbere bilinebilen, dans edilebilen şarkıların yer alması onların daha mutlulukla dönemi hatırlamalarına sebep olarak gösterilmiştir. Bu sebepler ise; günümüzde 90'lar Türkçe pop müzik sosyal medya akımına dönüşmesinde sebep olduğu düşüncesini kuvvetlendirmektedir.
- Doksanlı yılların çocuk ve gençleri "Y" kuşağı olarak adlandırılan ve günümüzde orta yaş tanımlamasına giriş yapan bireylerin müziği olarak tanımlanabilecek 1990-2000 yılları arası Türkçe Pop Müzik geçmiş tüm anıların hatırlanmasında, çocukluk anılarına dönülüp günümüzdeki site kavramlarından ziyade daha mahalle kavramlarının son dönemlerini, dostluk, samimiyet, iyilik ve mutlu anılara dönüş imkanı saylayan bir zaman makinesi gibi etki yaratmış olmasının yanı sıra sosyal medya vasıtasıyla kendisi gibi o dönemleri özleyen ve arayan insanların bir araya gelerek etkileşim kurabilmesinin, sosyal mecralarda 1990-2000 yılları arası üretilmiş Türkçe pop müziğin kitleleri hâlâ ilgisini çekebildiği düşüncesini kuvvetlendirmekte olduğu düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Babacan, M. E. (2014). Sosyal medya sonrası yeni toplumsal hareketler. *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 135-160.
- Beck, G. (2000) Health and responsibility: From Social Change to Technological Change and Vice Versa', pp. 122–135 in Barbara Adam, Ulrich Beck and Joost Van Loon (eds) *The Risk Society and Beyond: Critical Issues for Social Theory*. London: Sage.
- Çalışkan, M., Mencik, Y. (2015). Değişen tarih Dünyanın yeni yüzü: sosyal medya. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (50), 254-277.
- Binark, M. (2014). *Yeni medya çalışmalarında araştırma yöntem ve teknikleri*. Ayrıntı Yayınları.
- Büyüköztürk Ş. vd. (2001). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi Yayınları.
- Dilmen, N. (2007). Yeni Medya Kavramı Çerçevesinde İnternet Günlükleri-Bloglar ve Gazeteciliğe Yansımaları, *Marmara İletişim Dergisi*.
- Duggan, M., & Brenner, J. (2013). The demographics of social media users, 2012 (Vol. 14). *Washington, DC: Pew Research Center's Internet & American Life Project*.
- Gülbahar, Y., Kalelioğlu, F., & Madran, O. (2010). Sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımı. *XV. Türkiye'de İnternet Konferansı*, 2-4.
- Karagöz, K. (2013). Yeni medya çağında dönüşen toplumsal hareketler ve dijital aktivizm hareketleri. *İletişim ve diplomasi*, 1(1), 131-156.
- Kaya, H., vd.(2015). Hemşirelik fakültesi öğrencilerinin sosyal ağ sitelerini kullanma amacı ile iletişim becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 1(40).
- Mora, N. (2008). Medya, toplum ve haber kaynağı olarak sembolik seçkinler. *uluslararası insan bilimleri dergisi*, 5(1), 1-25.özdemir, z. (2015). sosyal medyada kimlik inşasında yeni akım: özçekim kullanımı. *Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 112-131.

Öztürk, Ş. (2015). Sosyal medyada etik sorunlar. *Selçuk İletişim Dergisi*, 9 (1): 287-31

Salomon, D. (2013). *Moving on from facebook: using instagram to connect with undergraduates and engage in teaching and learning*. College & Research Libraries News, 74(8), 408- 412.

Timisi, N. (2003). *Yeni iletişim teknolojileri ve demokrasi*. Ankara: Dost Kitabevi.

Toprak, A. Vd. (2009). *Toplumsal paylaşım ağı facebook: görülüyorum öyleyse varım*, İstanbul: Kalkedon Yayınları.

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayınevi.

Vural, Z., Bat, M. (2010). Yeni bir iletişim ortamı olarak sosyal medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine yönelik bir araştırma. *Journal of Yasar University*, 5(20).

Kişisel Görüşmeler

Instagram @80ler90larmagazin hesap yöneticisi Cengiz Bağrıyanık, (1 Mart 2021)

Instagram @90esintisi hesap yöneticisi, (9 Ocak 2022).

Instagram @90lar.muzik hesap yöneticisi, 28 Eylül (2021).

Instagram @90lardayim hesap yöneticisi, (28 Şubat 2021).

Instagram @90laraskina hesap yöneticisi Sinem Gurn, (1 Mart 2021).

Instagram @90larbestof hesap yöneticisi Aykut Çalışkan, (20 Şubat 2021).

Instagram @90larefsane hesap yöneticisi, (23 Ocak 2022).

Instagram 90lari_ozledik hesap yöneticisi Kemal Bark, (8 Mart 2021).

Instagram @90lararsivi hesap yöneticisi, (2 Ocak 2022).

Instagram @90sklip hesap yöneticisi hesap yöneticisi, (8 Mart 2021).

Instagram @90smuzik hesap yöneticisi Birsen Gümüşay, (4 Şubat 2021).

Instagram @90s_hit_muzik hesap yöneticisi, (2 Şubat 2021).

Instagram @ahodoksanlar hesap yöneticisi, (4 Ocak 2022).

Instagram @aklim90larda hesap yöneticisi, (23 Ocak 2022).

Instagram @Cumbus90larda hesap yöneticisi Barış Varlık, (1 Mart 2021).

Instagram @doksanlarkaset hesap yöneticisi, (25 Ocak 2022).

Instagram @haydi90lara hesap yöneticisi, (14 Mart 2021).

Instagram @nostaljiksarkilar hesap yöneticisi Murat Çetin, (8 Mart 2021).

Instagram @retrodoksanlar hesap yöneticisi Murat Ercan, (5 Mart 2021).

Instagram @ruhu90lardakalanlar hesap yöneticisi, (29 Aralık 2021).

Instagram @sezenli.yillar hesap yöneticisi Süleyman Karakaya, (9 Mart 2021).